

**114η Συνάντηση
Μετα-Ψυχολογίας
Βασίλειος Μαούτσος**

25/1/11

Μεταψυχολογικό Σεμινάριο

‘Ελληνικό Ινστιτούτο Κλασικής Ψυχανάλυσης’

‘Formulations on the Two Principles of Mental Functioning’ (Συνέχεια), 1911

Τόμος XII ,

Εάν είμαστε ικανοποιημένοι ότι κατέχουμε την τόσο σημαντική υποσημείωση της σελίδας 220 τότε η σημασία του υπολοίπου κειμένου γίνεται εξαιρετικά εύκολη και μάλιστα μας ανοίγει το δρόμο για την κλινική αντιμετώπιση ποικίλων καταστάσεων, την αντιμετώπισή τους μεταψυχολογικά και με σταθερά κριτήρια. Οι σημαντικότεροι σταθμοί των δύο πρώτων σελίδων που πρέπει να προσέξουμε είναι α. η δυσαρέσκεια (ανώτατο σημείο του ενεργούς [μη-δεσμευμένου από ικανοποιήσεις] ενστίκτου β. η νηπιακότητα (κατώτατο σημείο του ενεργούς ενστίκτου) γ. ο ασθενής ενήμερος της δυσαρέσκειας δ. η [μοναδική] επιστημονική υπόθεση της ψυχανάλυσης περί ‘απόθησης’ ε. η γέννηση της πραγματικότητας.

Εξ όλων αυτών ο δυσκολότερος στη κατανόησή του είναι ο γ. παράγων. Αυτός ο παράγων εμπεριέχεται στην έννοια του ‘μύθου’ της ίδιας σελίδας του κειμένου του Φρόιντ. Ίσως να μην υπάρχει ψυχαναλυτική έννοια με τόσο μεγάλη συμπύκνωση και υπ’ αυτή την οπτική όχι μόνον οι απόψεις των D.H Winnicott, Peter Lomas, Harold Searles, J. Lacan, C. Rogers έχουν (σε άλλοτε άλλο βαθμό) το πρότυπο μιας εξιδανικευμένης παιδικής ηλικίας υπό άλωση αλλά έχουν και μία επικίνδυνη δυσνόηση. Πράγματι, όταν ο Φρόιντ λίγο πιο κάτω εισάγει την ‘απόθηση’ ως το κορυφαίο σημείο της ‘αρχής της πραγματικότητας’ θα πρέπει να έχουμε διαρκώς κατά νου ότι αυτή η πραγματικότητα είναι απόρροια του μύθου του ενήλικα. Κατ’ αυτό τον τρόπο ο Φρόιντ περιγράφει μία άκρως υποκειμενική πραγματικότητα που δεν μπορεί να είναι άξια εμπιστοσύνης σε αντικειμενικό επίπεδο. Συνεπώς, όταν ξεκινάει η δημιουργία του ‘ψυχικού συστήματος’ ως συνέπεια της απόθησης αυτό θα είναι μοναδικό για κάθε υποκείμενο.

Κατ’ αρχάς η απόθηση κάνει την πρώτη της εμφάνιση μέσω του μύθου των ισχυρών ‘αισθητηρίων οργάνων’ του σώματος. Ισχυρίζεται δε ότι υπάρχει ‘προσοχή’ της ύποπτης εξωτερικής πραγματικότητας η οποία υπερσχύει της ψευδαίσθησης. Πρόκειται περί μύθου! Ο μύθος αυτός συνιστά απομίμηση της ‘αρχής της σταθερότητας’ που περιεγράφη από τον Breuer και απετέλεσε, ως γνωστόν, ένα από τα σημαντικότερα σημεία αναφοράς για τον Φρόιντ. Έτσι, επί τη βάσει ενός τέτοιου μύθου ο ασθενής του Φρόιντ έχει το δικαίωμα να αναφέρεται στον γιατρό του για την διαταραγμένη προσοχή του και την ‘μνήμη’ του αλλά και την ‘παρατηρικότητά’ του καθώς και τόσες άλλες ψυχικές και πνευματικές του λειτουργίες όπως θα δούμε στη συνέχεια.